

ТИПИ УРОКІВ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ (ЧИТАННЯ)

Вашуленко О.В.

Основною організаційною формою навчання в початкових класах є урок. Проблема вдосконалення уроку є завжди актуальною, оскільки вимоги до його якості постійно зростають. Особливо загострюється потреба в його перебудові на сучасному етапі, коли змінюються цілі навчання, а відповідно до них – зміст і методичне забезпечення. З огляду на це виникає необхідність розроблення ефективних моделей уроків навчання грамоти (читання) першокласників на засадах компетентнісного підходу.

Аналіз педагогічної й методичної літератури з проблеми уроку (Ю.Бабанський, Т.Байбара, М.Богданович, М.Вашуленко, М.Данилов, Б.Єсіпов, Ч.Куписевич, І.Лернер, М.Львов, М.Махмутов, І.Огородников, В.Оконь, В.Онищук, О.Савченко, М.Скаткін та ін.), вивчення досвіду роботи вчителів довели, що уроки навчання грамоти можна класифікувати за такими ознаками: особливість контингенту учнів; основний вид навчальної діяльності; період навчання; основна дидактична мета; провідний спосіб організації навчальної діяльності. Коротко зупинимося на особливостях, які слід враховувати у моделюванні типів уроку, виокремлених за цими ознаками.

Уроки навчання грамоти – це особливий тип уроків, на моделювання яких впливає склад контингенту учнів. Адже учні 6-річного віку мають значні відмінності в їхній готовності до навчання, у них переважає ігрова діяльність. Важливим є й те, що в 1 класі урок триває 35 хв, учні не одержують домашніх завдань, діє вербальне оцінювання.

За видами навчальної діяльності уроки навчання грамоти поділяються на уроки читання і письма, які моделюються відповідно до специфіки змісту предмета, його провідних завдань та виду навчальної діяльності учнів.

За періодом навчання – це уроки добукварного, букварного, післябукварного періодів, які мають відповідну мету і завдання, передбачають застосування різних технологій і методів навчання, ефективних форм організації навчальної діяльності учнів на уроці.

За основною дидактичною метою виділяють такі типи уроків читання в період навчання грамоти: урок засвоєння нових знань, умінь і навичок; урок формування й удосконалення вмінь і навичок; урок закріплення і застосування знань, умінь і навичок; уроки повторення, корекції, узагальнення і систематизації знань і вмінь; комбінований урок (поєднання різних цілей навчання, застосування різних способів його організації).

Залежно від провідного способу організації навчальної діяльності учнів у період навчання грамоти проводяться такі уроки читання: урок-гра, урок-сюрприз, урок-подорож, урок-казка, урок-спектакль, урок-інсценізація, урок-конкурс, урок розвитку творчих здібностей.

Моделювання зазначених типів уроків з урахуванням їх особливостей дає можливість підвищити якість уроку, побудувати цілісну технологію процесу навчання грамоти.